

Tästä on kysymys

Meriraja Barentsinmerellä ja Jäämerellä

- Norjan ja Venäjän federaation neuvottelijat ovat päässeet yhteisymmärrykseen mannerjalustan ja talousvyöhykkeen rajoista Barentsin merellä ja Jäämerellä. Saavutus on käännekohta pyrkimyksissä päästä lopulliseen ratkaisuun kiistassa, joka on tärkein Norjan ja Venäjän välillä avoinna olleista neuvottelukysymyksistä. Sopimuksesta on ilmoitettu tänään Norjan ja Venäjän ulkoministereiden yhteisellä ilmoituksella, joka on kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa www.regjeringen.no
- Neuvottelut on nyt viety päätökseen, mutta joitakin teknisiä tarkistuksia on vielä tehtävä ennen kuin sopimus voidaan saattaa lopulliseen muotoonsa ja allekirjoitettavaksi. Sen jälkeen se viedään molempien sopijavaltioiden parlamenttien hyväksyttäväksi ja ratifioitavaksi.
- Norja ja Venäjän federaatio ovat neuvotelleet merirajastaan jo 40 vuotta. Venäjä on perinteisesti lähtenyt sektorijatkuksesta, eli se on katsonut, että rajan tulisi noudattaa samaa linjaa kuin itäinen 32. pituuspiiri Venäjän rannikolta pohjoiseen. Norja taas on lähtenyt ajatuksesta, että merialue jaetaan puoliksi niin sanottua keskilinjaa myöten, josta etäisyys kummankin valtion rannikolle on yhtä pitkä. Näiden linjojen väliin on jäänyt noin 155 000 km²:n verran mannerjalustaa (ja samalla myös päällekkäisiä talousvyöhykevaatimuksia), joka siten on ollut Barentsin meren puolella kiistelty alue. Tämän lisäksi päällekkäisiä aluevaatimuksia on esitetty myös kauempana pohjoisessa Jäämerellä noin 20 000 km²:n suuruisesta alueesta. Kaikkiaan kiistanalaista aluetta on siis ollut 175 000 km².
- Keskilinjaan perustuvan rajanmäärityksen ja yksinomaisen talousvyöhykkeen periaatteiden selvittäminen on ollut yksi kansainvälisen oikeuden kiistanalaisimpia aiheita. Erityisesti viimeksi kuluneiden kahden vuosikymmenen aikana Haagin kansainvälinen tuomioistuin ja erityinen sovittelutuomioistuin ovat tehneet päätöksiä, joilla selkiytetään keskeisiä periaatteita ja annetaan ohjeistuksia rannikkovaltioille. Useissa päätöksissään kansainvälinen tuomioistuin on täsmentänyt, että ratkaisujen täytyy perustua objektiivisiin maantieteellisiin tosiseikkoihin, missä yhteydessä valtioiden rannikoiden pituuseroilla voi olla merkitystä.
- Merirajan lisäksi osapuolet ovat keskustelleet kalavaroista ja hiilivedyn hyödyntämisestä. Merirajaa koskevan sopimuksen päätelmät eivät vaikuta merkittävästi Norjan ja Venäjän erinomaiseen kalastusyhteistyöhön. Norja ja Venäjä ovat jo pitkään olleet yhteisten ja hajallaan olevien kalavarojen hallinnoinnin edelläkävijöitä, sillä hallinto on perustunut eri lajien kulloisiinkin levinneisyysalueisiin ja niiden vaellusreitteihin riippumatta valtioiden rajoista. Tätä yhteistyötä jatketaan muun muassa norjalais-venäläisessä kalastuskomissiossa. Hiilivety-yhteistyön osalta valtuuskunnat suosittelevat yksityiskohtaisten sääntöjen ja menettelytapojen noudattamista, jotta varmistettaisiin tehokas ja vastuullinen hiilivetyvarojen hallinnointi niissä tapauksissa, kun yksittäinen öljy- tai kaasuväri ylittää merirajan.